

HAJDUFÖLD

ÁRIFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Óra 50 K Félévre 220 K
 Hónapra 110 K Egész évre 440 K
YES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A külügyminiszter expoziója

Gróf Bánffy Miklós az ország kül- és belpolitikai helyzetéről

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, május 10. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Irányi Lajos tiltakozását jelenti be az ellen, hogy az ülést a kitűzött 10 óra helyett 11 órakor nyissák meg. Rakovszky elnök rendreutasítja, de miután Irányi kijelenti, hogy nem volt szándékában az elnököt megsérteni, a rendreutasítást visszavonja.

Napirend előtt Rassay Károly kap engedélyt felszólalásra, aki elmondja, hogy a vasárnapi lapok egy nyílt levelet közölnek gróf Batthyány Tivadartól, amelyben követeli a bankgassei 160 millió részletes elszámolását és hivatkozik az ez ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottságra. Rassay szerint ily vizsgálóbizottság nem volt s annak működésére hivatkozni nem lehet, sem ezen keresztül a nemzetgyűlésre hárítani a felelősséget, mert az előző kormány által ez ügyben kiküldött néhány ur, kik beszélgetés és szivarfüst mellett intézték dolgukat, parlamenti vizsgálóbizottságak nem tekinthető.

Elnök bejelenti, hogy Hegedüs Loránt pénzügyminiszter három napos távolléte tartamára a költségvetés tárgyalásánál Kállay Tibor államtitkárt bízta meg képviselével. Ezután áttérnek a költségvetési vita folytatására.

Gadt Endre az első szónok, aki kérdést intéz a külügyminiszterhez, hogy milyen stádiumban van a választójogi reform előkészítése és a közigazgatás reformja és hogy mikor akarja kiírni a törvényhatósági választásokat? Egyes vármegyékben tudomása szerint a főispánok saját hatáskörükben rendelték el a választások megtartását. (Zajos ellenmondások.) Kérdi továbbá, hogy mennyi időtartamra tervezik a törvényhozó testület megbízatásának hatályát? Ha két esztendőre és ezt 1920 februárjától számítják, akkor már most el kellene rendelni a választásokat. Követeli az értelmiség vezető szerephez juttatását a választójogi reformnál, a nők aktív és passzív választói jogának erős megszorítását is, (Zajos ellenmondás a keresztyén párton.) de hiva a községenkinti és titkos szavazásnak. A költségvetést megszavazza.

Dinich Vidor: A jogrend helyreállításának főfeltétele, hogy a kormány ne a kivételes törvények alapján gyakorolja hatalmát. Különösen fontosnak tartja ezirányban, hogy a sajtótörvény büntesse a bűnösöket, de a cenzura viszont ne fojtja el a szabadsajtót. A keresztyénszociális mozgalomnak szerinte nem szabad kimaradnia abban, hogy egy-két ur e révén igazgatósági tagsághoz jusson, hanem a mozgalomnak cselekednie is kell, még pedig építő irányban. A költségvetést különben elfogadja.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter szólalt fel ezután.

— Mikor először szólalok fel e helyen, — mondotta, — reflektálni kívánok a vita során elhangzott beszédekre. Politikai szükségesség követelménye: engedelmessé válni az összes ántánt hatalmak ama megváltozhatatlan akaratának, hogy a párisi békét végrehajtsuk. A kormány így elkerül mindent, ami a szomszédokkal való hibákon kívül feszült viszonyt elmergesíthetné. A béke szellemét akarjuk bevinni a gyűlölködés légkörébe.

Elsősorban a kereskedelmi szerződések megkötésével a gazdasági érintkezést akarjuk

helyreállítani. A gazdasági érintkezést helyreállítjuk Németországgal is; szerződést kötünk Svájjal és Lengyelországgal, amelyhez a hagyományos rokonszeny szálai fűznek bennünket. A szomszédokkal való gazdasági tanácskozások elé készséggel tekintek. Ezzel is eleget teszünk a nyugati hatalmak ama kívánságának, hogy a megzavart gazdasági rend a közvetlen tárgyalások által mielőbb helyreálljon. Legfőbb kötelességünk öröködni azon, hogy elszakított véreink el ne tiportassanak. Millerand kijelentette annakidején, hogy hozzánk intézett levelét nem egyedül Franciaország, hanem az összes szövetséges főhatalmak nevében írta alá.

— Cselekedjünk a viszonyoknak megfelelő mérlegelés alapján, s lépjünk összeköttetésbe szomszédainkkal erre vonatkozólag. Közvetlen tárgyalásokat kívánunk velük folytatni és ugyanebben a szellemben akarjuk megoldani a nyugatmagyarországi kérdést is. Hasonlóképpen akarjuk rendezni azokat a függő kérdéseket is, amelyek Ausztriától való elszakadásunk után támadtak.

— Mi a legteljesebb kisebbségi szabadság álláspontján állunk. Ha mi fölkaroljuk a kisebbségeket, akkor a kisebbségek nagy nemzetközi kérdéseibe megfognak bennünket találni a hatalmak. Ha a nemzetek szövetsége meg akar felelni feladatának, foglalkozzék a kisebbségi jogok kodifikálásával. Apponyi Albert fényesen fejtegette azt a kötelezettséget, amelynek határain belül ezekre az elvekre kell ráhelyezkedni. Amíg a nemzetek szövetsége valóban cselekvő tényező nem lesz, addig a békeszerződést aláíró hatalmakra hárul a kötelesség, hogy a nemzetek szövetségének hatáskörét betöltsék. A külügyi vezetés a háboru alatt és a háboru előtt is szellemben nem volt magyar. Sokszor tapasztaltam a legnagyobb elkeseredést magyar diplomatáknál, mert olyan szellemben voltak kénytelenek dolgozni, amely nem volt az övéké. Megkerestük a kapcsolatot a nemzetek szövetségével, hogy informáljuk.

— Ami a baranyai kérdést illeti, súlyos tény az, hogy a jugoszláv államhatalom maga is hozzájárul a lakosság olyan izgatásához, mintha a magyar állam bosszút akarna gyakorolni. Kijelenti, hogy amint itt bent az országban a jogrend alapján állunk, ott sem akar a kormány az igazság utjáról letérni.

A külügyminiszter ezután áttért Lord Curson beszédére, amely a háboru felidézéséről szól. Eltekintve attól, hogy Magyarország nem volt birtokában külpolitikája irányításának, — újabb adatokkal szolgál annak bizonyítására, hogy Magyarországnak a katasztrófa felidézésében része nem volt, de Magyarország el sem kerülhetette azt.

— Az orosz bolsevisták kiadták a cártanács titkos jegyzőkönyvét, amelyből kiviláglik, hogy Szaszanov már 1914-ben kifejtette azon nézetét, mely szerint Oroszország Konstantinápolyt csak egy általános európai háboruban szerezhetheti meg.

Több adatot sorol fel, amelyek mind bizonyítják, hogy Magyarországnak semmi része sincs a háboru felidézésében. Ezután Oroszországról beszél. Oktalanság lenne lebecsülni azt az erőt, amit a feltámadó Oroszország képvisel és mi ezt a feltámadást a legnagyobb örömmel fogjuk üdvözölni.

Annyi megpróbáltatás után meg nem törve, sőt a nemzeti érzésben megerősödve állunk s itt Európa keletén a mi erők komoly érték. Évszázados kultúránk és férfias elszántságunk az, amiben bízva a világ elé lépünk. (Zajos taps a kiszagdáknál. Elnök 10 perc szünetet rendel el.)

Szünet után Sréter István szólal fel. A hadsereggel foglalkozik beszédében és kifejti, hogy a nemzet kötelessége a legnagyobb áldozatot meghozni hivatásos tisztjei érdekében. A közös hadseregről szólva kijelenti, hogy az igen erős intézmény volt és a dinasztia legerősebb támasza és erőjének alapja. De a közös hadsereg egyoldalú intézmény volt, mert a nép fiaiban csak katonai anyagot látott és nem támaszkodott azokra az erkölcsi és ideális alapokra, melyek nélkül egy hadsereg sem állhat meg. A hadseregben fel kell támasztani a nemzeti és vallásos érzést, nemkülönben megteremteni az erős fegyelmet, mert ez létalapja!

Számos oly esetet sorol fel, mikor közös hadseregbeli főtisztek minden magyar érzést lehetetlenné tettek a volt közös hadseregbe. Nem helyesli, hogy a tisztek a hadsereg keretén belül politizáljanak és kijelenti, hogy a katonaságnak hűnek kell maradni ahhoz az eskükhöz, melyet a kormányzónak tett.

Elnök figyelmezteti szónokot arra, hogy a hadsereg elsősorban a magyar alkotmányra és törvényre esküdtött fel. (Helyeslés.)

Sréter: Köszönöm a figyelmeztetést, azt magától értetődőnek tartom. Ezután a zsidókérdéssel foglalkozik, melyet igen fontosnak tart, de azt is valija, hogy nem szabad a zsidókat általánosságban elbírálni. Beszédét azzal fejezi be, hogy amíg nem tudunk egy erős hadsereget megteremteni, nem tudunk feltámadni. A költségvetést megszavazza. Végül

Janka Károly (kiszagdapárti) beszél. A költségvetést elfogadja.

Az elnök napirendi indítványa után az ülés délután 2 órakor véget ért.

A német válság

Berlin, május 11. A politikai pártok a birodalmi gyűlés palotájában tanácskozást tartottak, amelyen az ántánt ultimátumával foglalkoztak. A német néppárt nagy többséggel az elutasítás mellett döntött, a szociáldemokrata párt szintén, bár jelentéktelen többséggel. A helyzet még az eddiginél is bonyolultabb, mert kérdéssé vált, hogy egyáltalán lehetséges-e együtt tartani a régi koalíciót amiatt, hogy a szociáldemokraták nem akarnak közösséget vállalni a centrummal. Sem Müller Hermann volt birodalmi kancellár, sem Löbl, a birodalmi gyűlés elnöke nem akar vállalkozni a kabinetalakításra.

Wilhelm, május 11. A szövetséges megszálló csapatok váratlanul előrenyomultak és bevonultak Wilhelmbe. A csapatok megszállták a város különböző pontjait. A lakosság nyugodtan viselkedett.

Uj körletparancsnok

Budapest, május 10. A kormányzó a budapesti katonai körlet parancsnokának Sárkány Jenő tábornokot nevezte ki. Az új körletparancsnok állását már el is foglalta.

Országos gyapjvásár Debrecenben

A debreceni juhtartó gazdák kezdeményezésére a debreceni „Hangya” ker. fogy. és ért. szöv., a Debreceni Első Takarékpénztár, a Gazdasági Takarékpénztár Rt., valamint a Közgazdasági Bank és Váltóüzlet támogatása mellett folyó év június 26., 27. és 28. napjain Debrecenben nagyszabású gyapjvásárt rendez.

A debreceni „Hangya” ker. fogy. és ért. szervezetet ez elhatározásánál egyfelől az altruista cél vezeti avégre, hogy *közvetítők kizárása mellett* a gazdák a lehető legjobb árakat érjék el, másfelől vezeti az a törekvés, hogy Debrecen régi kereskedelmi hírért szolgálja. Eppen azért a „Hangya” költséget és fáradságot nem kímélve, ezt a vásárt (aukciót) a legpontosabb szakszerűséggel úgy akarja keresztülvinni, hogy ezen részt vegyenek az állam, az érdekelt hatóságok és testületek s főként részt vegyenek a bel- és külföldi posztógyárosok és nagykereskedők, kik a vásáron való megjelenésre külön meg lesznek hívva. Fontos tehát s erre minden gazdát figyelmeztetünk újlag és nyomatékosan, hogy *ne kesse le senki előre a gyapjút, hanem hozza be a vásárra*. A debreceni „Hangya” *zsákokról gondoskodott*, valamint gondoskodott arról is, hogy az itt megnevezett intézetektől a eél érdeké-

ben lehető méltányos alapon *hitelt kapjon minden gazda*, aki a vásárra gyapjút behozza és Debrecenben a közlendő felhívásban foglalt módon elraktározatja. *A legkisebb mennyiség is behozható.*

A vásár fel akarja és fel fogja ölelni Csonka-Bihart, Békés-megyét, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye és Heves megye tiszántuli részeit, Csonka-Szatmár vármegyét, Szabolcs és Hajdu vármegyéket, végül Debrecen sz. kir. város területét. Oly szép és nagy anyagra van tehát kilátás, hogy a vásár sikeréhez, a legjobb árúhoz már ez okból sem férhet kétség.

A vásárt a m. kir. kereskedelmi miniszter ur már elvileg engedélyezte. Most folytat a „Hangya” tárgyalásokat kedvező vasúti díjtételek és kedvező kiviteli illetékek megállapítása iránt.

A Hangyának minden törekvése oda irányul, hogy a most meginduló gyönyörű mozgalmából a köz javára állandó intézmény legyen.

A részletes tájékoztatás a napokban meg fog jelenni. Addig is kérünk minden érdeklődőt, hogy a vásáron való részvételét és egyéb kívánságait már is jelentse be a debreceni „Hangya” ker. fogy. és ért. szöv. központi irodájában, Debrecen Király-u. 2. sz. alá.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése

A munkásbiztosító pénztár át-szervezését sürgetik

Hétfőn május 9-én délután fél 4 órakor tartotta ez évi első rendes közgyűlését a kereskedelmi és iparkamara Szent-Királyi Tivadar elnöklésével a kamara tagjainak impozánsan élénk részvétele mellett, dr. Radó Rezső főtitkár előadásában. Az elnöki előterjesztések során örömmel vette tudomásul a közgyűlés Hegyeshalmy keresk. miniszter beköszöntő leiratát, melyben az ország közgazdaságának rekonstruáló munkájában a kamarák számára jelentős közreműködést biztosít, valamint *Hegedűs Lóránt* pénzügyminiszter köszönő levelét melyben nehéz munkájához a kamara támogatását kéri.

Örömmel fogadta a közgyűlés *Dávidházy Kálmán* beltagnak az iparos szakosztály elnökévé történt megválasztását s a miniszter által történt megerősítését.

A közgyűlés dr. Radó Rezső főtitkárnak a kamara iránt mindenkor példás odaadással teljesített szolgálataiért meleg elismerését fejezte ki. Ezután egyhangú határozattal megválasztotta a kamara helyettes titkárnak dr. *Harsányi Imre* városi I. oszt. rendőrkapitányt, kinek kiváló képességét, nagy munkaszeretetét és ügybuzgalmát meleg elismeréssel emelték ki a Kamara tagjai a meghívás iránt előterjesztett javaslat után. A választás után az új helyettes titkárt az elnök üdvözölte meleg szavakkal.

Majd megalakította a közgyűlés a kamara állandó bizottságait az elnöki tanács és közös bizottság javaslata alapján.

Tudomásul vette a közgyűlés a miniszterium jóváhagyását az 1918 és 1919 évi zárszámadásokra és az 1920 és 1921 évi költség-előirányzatokra vonatkozólag. — Kimondotta a közgyűlés a törzsfizetések rendezésének szükségességét s megbizta az elnöki tanácsot erre vonatkozó javaslatainak előterjesztésével.

A kamarai intézmény iránti odaadó, kiváló szorgalmas munkásságuk elismerésül dr. Radó főtitkárnak 5000 kor., Bujdosó Gábor számvevőnek 2000 kor., Péntek Gizella nyilvántartónak 1000 kor., Vajna Aranka iktatónak 1000 kor., nyugdíjba számító személyi pótlékot szavazott meg a törzsfizetések rendezésétől függetlenül a közgyűlés és elismerését fejezte ki a közgyűlés szorgalmas munkájukért a kamarai hivatal napidíjasainak is.

A kamarai gépházatalakítási munkálatokra 200.000 korona kölcsön felvételét határozta el a közgyűlés, az iparosok nyersanyagszükség-

letének ellátása ügyében pedig felterjesztést intéz a központi szervek sérelmes eljárásai miatt.

Elfogadta a közgyűlés a kamara 1920. évi zárszámadásait.

Zelinger Ede beltagnak indítványára felterjesztést intéz a közgyűlés a munkásbiztosító pénztár paritásos alapon erős állami felügyelet mellett leendő átszervezése és az Országos Pénztár megszüntetése iránt a népjóléti és kereskedelmi miniszterekhez. Szükségesnek tartja ez intézmény megóvását minden pártpolitikai szemponttól.

Ugyanez felterjesztést intéz a közgyűlés az ellátatlanok terményszükségletének biztosítása érdekében.

A hadinyereségadó kivetések revíziója iránt megindított akciót a közgyűlés támogatja s az országos gyűlés összehívását sürgeti.

A hadikölcsönkötvények 5%-os kamatozásának biztosítása érdekében felterjesztést intéz.

Elhatározta a közgyűlés a debreceni keresk. tanintézet, a debreceni fémipari szakiskola és más ipari szakiskolai ösztöndíjak kiírását.

Debrecen *szénelátásának* kérdésénél helyesléssel fogadta a közgyűlés a kamara részéről megtett lépéseket, a budapesti Keleti Vásár érdekében kifejtett propagandát pedig tudomásul vette.

Az ipartörvény reformjával kapcsolatban a közgyűlés felterjeszti az ipartestületek részéről beadott javaslatokat, a reformtervezetet teljesen átdolgozandónak tartja.

Kereskedők ármérséklését a közgyűlés szabályokkal nem tartja megoldhatónak, ezt elintézi a szabadverseny.

A kisiparosok hadseregszállítása ügyében felterjesztést intéz a honvédelmi miniszterhez.

A közszállítási számlák sürgős kifizetése érdekében tett eredményes lépéseket helyesléssel vette tudomásul, épügy, mint az interurbán telefon felszabadítása, a postaosonmagok Budapesten elvámolása, a lakásinség enyhítése ügyében tett felterjesztéseket. Megállapította ezután a közgyűlés a különböző törvényhatósági szabályrendeletek, vásár- és vámengedélyek, helypénzdíjszabások ügyében a kamara véleményeit.

A 81 tárgyat felölelő napirend letárgyalása után *Szent-Királyi* elnök zárószavaival fejeződött be a közgyűlés.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

NAPI HIREK

Ne pengessék

ugyanazokat a hurokat a zsidók, mint a forradalom előtt és vigyázzanak, ne tegyék próbára a keresztényen magyarság idegrendszerét! Ezeket a szavakat egy félszázados ellentétes politikai múlt mondotta *Andrássy Gyula* és mondotta azaz az erős meggyőződéssel, ami csak egy keserves tapasztalat eredménye lehet. Nem szabad kétségbe vonnunk, hogy *Andrássy jól ismeri a zsidó mentalitást, otthonos a zsidó pszichológiában, hiszen politikai pályafutása alatt elég alkalma volt mélyen beletekinteni abba. Ő már most látja azt, amit mi még csak aggódva sejtünk, hogy t. i. minél engedékenyebbek leszünk mi, meggyaldzott, lerongyolt magyarság, annál szemérmertlenebbül követelőző lesz ő, minden gyalázatunk és nyomoruságunk okozója és előidézője, a zsidóság. Ma még csak aulságójok vitézkednek a porondon, de a háttérben már érezni lehet a szíriai levegőt, mely lassan-lassan szerle árad és iparkodik ismét befurakodni mindenhová, ahol már egyszer rettenetes rombolást vitt véghez... Kezd nagyon hangos lenni meztint a ghetók környéke, kezdenek felejteni mindent a Pástiközben. Azt hiszik: ha a kirakati kereszténynek feledtek, akkor már az egész magyarság is feledett. Vigyázzanak, a mi idegünk máris erősen próbára vannak téve a rettenetes közelmúlt eseményeitől. Nem jó játszani velük!...*

— **Keresztesi Kiss József** itthon. Debrecen jogásztársadalmának egyik kétségkívül legkiválóbb tagja: dr. *Keresztesi Kiss József* ügyvéd, városi tb. tiszt főügyész, csaknem hét évi távollét után tegnap Debrecenbe érkezett. A háboru kitérése Ostendében érte beteg, úgy hogy már nem tudott hazajutni. Ismeret-sége révén sikerült később Londonba, onnan pedig Amerikába utaznia. Állandóan New-Yorkban élt s idővel mint egy tekintélyes bank-ház jogtanácsosa élénk összeköttetésbe került az amerikai előkelő pénzügyi körökkel. Ezt a kedvező körülményt és kivételes tehetséget arra használta fel, hogy irányadó tényezőkkben a magyarság ügye iránt rokonszenvet ébresz-szen fel. Őt évi kinttartózkodás után polgára lett az Egyesült Államoknak. Most családi és üzleti ügyekben hosszabb időt tölt Magyarországon. Birjuk ígérte, hogy érdekes megfigyeléseiből egyet-mást közölni fog a „Hajdu-föld” hasábjain.

— **Párt alakuló gyűlés.** A debreceni „Független Polgári párt” pünköszt hétfőjén délelőtt fél 11 órakor, a Bika Disztermében tartja alakuló nagy-gyűlését, dr. *Tervey Tamás* elnök-lésével. — A párt programját dr. *Bessenyei Lajos* ismerteti. Az alakító gyűlést dr. *Mitrovics Gyula* záró szavai rekesztik be.

— **Térzene a Szentanna-utcán.** Kedves szórakozásul szolgált mindig a város közön-ségének a katonai zenekar térzenéje, amit idáig a Piac utcán szokott egyszer hetenkint tartani. A fúteca lármás elevensége, kocsizörgés, vil-lanycsengetés stb. zavarta azonban a műél-vezetet, miért is a térzenét esendesebb helyre tették át mely a most következő meleg időben azért is alkalmasabb, mert több árnyékot nyújt. A térzene napját pedig vasárnap helyett csüt-törtökben állapították meg. Ezek szerint már holnap délután 5—6 óráig a Szentanna-utcai kath. gimnázium előtti téren játszik a katonai zenekar.

— **Magyar Köztisztviselők Fogasztási Szövetke-zetének közleményei.** Azt tapasztaljuk, hogy a közszol-gálati alkalmazottak részére kiutalt kedvezményes árú ruhaszöveteket az utalvánnyal bírók nem akarják kiváltani. Figyelmeztetjük azon utalványtulajdonosokat, akik a most érkezett ruhaszövet kiváltására nyertek jögo-sultságot, hogy a szövetet legkésőbb folyó évi május 15-éig okvetlenül váltásák ki, mert az addig ki nem váltótt ruhaszöveteket azon köztisztviselőknek fogjuk ki-adni, akik sorrendben hátrább vannak, de akik hajlan-dók a szövetek átvételére. Tennünk kell ezt azért is, mert amíg a ruhahtalványokkal el nem számolunk, addig újabb szállítmányt nem kapunk. A forgalomba került hírekkel szemben közöljük, hogy a ruhaszövetek minőség tekintetében mind egyformák, azok mind tiszta gyapjuszövetek, tehát későbbi szállítmányokra való vá-rakozásnak semmi célja nincs, de a most sorrendben lévőket későbbi szállítmányokból már a dolog termé-szete szerint sem részeltethetők.

— **Árverés a városi földek bérletére.** Tegnap délelőtt folyt le az árverés a városi földek bérbéadására. Az árverés a guti kaszálóra volt kiírva s azok iránt nem csekély érdeklődés nyilvánult. Egyébként árverettek a Szfara-féle 18 holdnyi guti kaszálóra s azt 3 évre 800 korona kikiáltási árral szemben a 10 ezer koronát ígérő Trázsy László kapta meg. A Csukás-Tarr-féle 48 holdas guti kaszálót 10300 korona, Jenei-Baronyi-féle 20 holdas guti kaszálót 4400 korona bérösszegért ugyancsak Trázsy László debreceni gazdálkodó kapta meg.

Husz éves jubileumát áll a hajduböszörményi gazdálkodó ifjúsági egyesület nem sokára, mely nagy ünnepségeket rendez ez alkalommal. 150 főnyi lovas banderium fogja bejárni a várost, amikor legszebb lovaikat ülik meg a nyalka hajduivadékok.

— **Modern vizgyógyintézet Debrecenben.** A jó öreg, híres-nevezetes debreceni Margit-fürdő évtizedeken át szolgálta szerény keretek között és kis méretek mellett a város egészségügyi érdekeit. Télen gőz és kádfürdői, nyáron pedig uszodája vonzották a testi épségére gondot fordító embereket, nőt és férfit, gyermeket és öregot egyaránt. Az idők haladásával azonban mindenkinek és mindennek számolnia kell. Az uszoda, gőz- és kádfürdő már nem elégítik ki többé az élet megsokasodott küzdelmeiben lerongyolt idegzetű emberek igényeit. — Többre van szüksége ma a modern fürdőnek... Ezt érezte valószínűleg a jó öreg „Margit-fürdő” tulajdonosa, a Szikszay-család is, amikor frissebb, vállalkozóbb szellemű emberek kezébe tette le a fürdő terét. Az új részvénytársaság hatalmas tőkével és nagy igyekezettel fogott hozzá ahhoz, hogy Debrecenben a kor igényeinek minden tekintetben megfelelő modern fürdővé alakítsa át az öreg Margit-fürdőt. Mindenekelőtt közel egy millió korona költséggel megépítette a régi uszoda helyén a pompás villanygépekkel, villamos izzasztókkal és egyéb szükséges kellékekkel kényelmesen felszerelt vizgyógyintézetet, azután nekilátott az egész fürdő alapos kitararozásának. Kőművesek, asztalosok, szobafestők sokasága végezte a nagy munkát heteken keresztül, míg a hó elsején az egészen újjáalakított fürdőt átadhatták rendeltetésének. Most az uszoda megnagyobbítását végzetteti az agilis igazgató, aki a fürdő bemutatására meghívta a sajtó képviselőit is. Tervbe van véve a fürdő előtti, éveken keresztül elhanyagolt árnyas kert parkirozása is és nem fog eltelni egy hónap: Debrecen egy modern, nagyvárosi színvonalu, kényelmes és kellemes fürdővel lesz gazdagabb. Igazán ráfér...!

A szegedi tisztviselők földet kapnak. A szegedi városi tanács elhatározta, hogy a tisztviselő-nyomor enyhítésére minden városi tisztviselőnek egy-egy hold földet ad alacsony évi bér ellenében.

— **„Honszeretet” egyesület** számtalanszor tanujelét adta önzetlen és tiszta hazaszeretettel fakadó működéseinek s ezt bizonyítja az a tény is, hogy a „Honszeretet” című társadalmi katonai, gazdasági és turáni lapja jövedelmeinek igen nagy részét az otthonuktól elszakított egyetemi hallgatók felszámolására fordítja. Tehát minden vásárló mellett, hogy egy tartalmas, komoly, minden ízében magyar lapot kap, még jótéteményt is gyakorol. Kapható Csáthy és Thaisz kereskedésében és a keresztény hírlapárúsító asztaloknál.

A Luther-ünnepségen, Wartburgban a magyar evangélikus egyházat Raffay Sándor püspök képviseli, aki már el is utazott Eisenachba.

— **Életuntak.** Szabó Ferenc, Mátyás király-utcai lakásán tegnap reggel felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. — **Moldván Remino** egészségügyi katona tegnap éjszaka a „kis Debrecen”-szállóban szublimátoldatot ivott. A mentők súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka ismeretlen. — Tegnap reggel Klader Margit eselődleány Simonffy-utca 39. szám alatti szolgálati helyén szublimátoldatot ivott. A mentők súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka szerelmi bánat.

— **Keresik az ellopott fehérneműk gazdáját.** Még a tél folyamán történt, hogy a Késes-utca egyik házában száll meg Weidinger Oszkár. Weidinger a szálláson mindössze egy éjszakát töltött s azután a házigazda téli-kabátjával nyomtalanul eltűnt. Csomagját azonban otthagyta szállásadójánál, melyben fehérneműk, lepedők, ingek, alsónadrágok voltak. A rendőrség még akkor megindította a nyomozást, azonban mindmáig eredménytelenül. A fehérneműket, melyeket Weidinger hátra hagyott, lefoglalta a rendőrség, minthogy minden jel arra vallott, hogy azokat Weidinger lopta. A fehérneműket bárki megtekintheti s az igazolt tulajdonos átveheti a rendőrségen.

— **Hirdetmény.** Debrecen város II. kerület 1919. évi jövedelem- és vagyonadó, valamint az 1918/1919. évi hadinyereségadó kivétési, pótlajstrom folyó hó 9-től 18-ig a városi adóhivatalnál II. kerület I. emelet 23. sz. ajtó közszemlére tétetik azzal, hogy azt bárki megtekintheti s észrevételeit a kitétel utolsó napját követő 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál benyújthatja. **Városi adóhivatal.**

— **Balázs Árpád magyar notaestélye** teljesen új műsorral május 19-én csütörtökön este a Vígsházban. Jegyekre már most előjegyezhetni Antalfy könyvkereskedésében.

Óriási orkán pusztított a múlt héten Newyorkban, amely majdnem husz percig tartott. — A víz egyes helyeken elérte a három méteres magasságot, úgy hogy a kár több, mint egy millió dollár.

Lengyelország és az ántánt

Varsó, május 10. Pelz külügyi államtitkár az ántánt hatalmak varsói képviselőinek a felső-sziléziai eseményeket illetőleg jegyzéket nyújtott át, amely a lengyel kormány magatartását körvonalazza. A lengyel kormány felkéri a hatalmakat, hogy állítsák helyre a rendet és nyugalmat Felső-Sziléziában. Ezt a jegyzéket átadták az Egyesült Államok varsói képviselőjének is.

Varsó, május 11. Korfanty az ántánt államok miniszterelnökeihez táviratott küldött s ünnepélyesen biztosítja őket arról, hogy mindent megtett, hogy a felkelést elfojtsa. Ő a felzúgott nép kívánságára állt a mozgalom élére s célja az volt, hogy a kedélyeket lecsillapítsa. A felsősziléziai lengyel nép nem akar ismét porosz járom alatt nyögni s inkább elpusztítja műhelyeit. Korfanty az emberiség nevében és az európai gazdasági élet érdekében kéri, hogy a hatalmak a felső-sziléziai népszavazásnak megfelelő megoldást keressenek.

Hadifoglyok érkeztek

Budapest, máj. 10. A mai nap folyamán 365 hadifogoly — köztük 25 tiszt, 25 nő és 3 gyermek érkezett haza Oroszországból. Az ünnepélyes fogadtatáson megjelent a kormányzó is, a nemzetgyűlés nevében pedig Rassay Károly üdvözölte a hazatérteket.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága az 1921 évi közuti költségelirányzatot letárgyalván, megállapította. Ezen 1921 évre szóló közuti költségelirányzatot f. évi május 11-től kezdődőleg a városi polgármesteri hivatalnál (Városháza I. em. 4. sz.) 15 napi közszemlére teszem ki.

A fenti határidő lejártáig az 1921 évi közuti költségelirányzatot a polgármesteri hivatalnál bárki megtekintheti és ellene — a jelzett határidőn belül — ugyanoda felszólalást adhat be.

Csóka Sámuel
polgármester-helyettes

— **Országos Nyultenyésztő Szövetkezet.** Az Országos Altruista Szövetségben tárgyalások folynak aziránt, hogy a nyultenyésztőket és a tisztviselőket, ez utóbbiak közül főképen azokat, akiknek családi házuk van, egy nagy országos nyultenyésztő és értékesítő szövetkezetbe vonják be. A szövetkezet célja nemcsak az életmezés javítása, hanem különösen a nyulerez-nájának értékesítése, mely maapság különösen, midőn a szörmeáru után nagy a kereslet, igen jövedelmező. A tervezett szövetkezet fajnyulak és nyultakarmányok közvetítését, a tenyésztett nyulak megvételét, élő- és levágott állapotban való értékesítését végzi. Tagok lehetnek mindazok, akik nyultenyésztéssel foglalkoznak, vagy foglalkozni akarnak.

Zöldségkivételünk nagy arányokban indult meg Ausztriába. A napokban több vaggon salátát szállítottunk a bécsieknek.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

— **Az új lakásrendelet** magyarázatokkal kapható Antalfy József könyvkereskedésében Szent Anna-utca 13.

SPORT.

BUTE-DEASE közös programja. A két egyesület vezetősége a pünkösdi ünnepekre közös programot készített a sportkedvelők részére. Az ünnep mindkét napján a Budapesti Nemzeti Sport Club lesz vendége a debreceni sportközönségnek, ugyanis vasárnap a D. M. T. K., míg hétfőn a D. K. A. S. E. csapata veszi fel a küzdelmet a Budapesti II-ik osztályban oly jól szereplő N. S. C.-vel. Mindkét napon a mérkőzés az ügertéri sporttelepen lesz lejátszva, melyre jegyek már most a Müller H. Fia szállító cég irodájában előre válthatók.

Sporthírek. Gyalázatos tendenciájú kommentárt fűzött a bécsi magyar-osztrák mérkőzés eredményéhez a bécsi „magyar” sajtó, a Bécsi Magyar Ujság és a Jövő. Azt állítja, hogy a mostani kormányzat kiützte a magyar játékosok legjobbját, a többinek pedig kedvét szegték az itteni „állapotok”. — **Gáspár Jenő BBTE** rendszeres tréninget folytat és máris könnyen ugorja a 180 em-t. — **Az MLSz hízi-ura** az új lakásrendelet alapján 25.000 koronára emelte az eddigi 11.000 koronás házbért. Az MLSz megbizta ügyészét, hogy a bíróság előtt járjon el a mértéktelen emelés esőkkentése iránt. — **Az igazoldok revíziója** során megállapítást nyert, hogy Csonka-Magyarországának közel 20.000 igazolt labdarugója van.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Schiffmann ügye a hadbíró előtt.** Schiffmann Salamon debreceni mészkereskedő karácsony előtt panaszt tett Koszorus Ferenc főhadnagy ellen, azt állítván, hogy őt a vonaton bántalmazta, majd Szolnok és Kisujszállás között kidobatta. A mai hadbíróági tárgyaláson a főhadnagy elmondta, hogy ő volt a parancsnoka a katonavonatnak, melyre civilnek nem volt szabad felszállani. Schiffmann a tilalom dacára felfurakodott. Igazoltatás közben nála több gyanús holmit találtak. Ő a ledobásra senkinek sem adott parancsot. A kalauz, vonatfékező és más szemtanu csaknem kivétel nélkül megerősítik Koszorus előadását. Délután a tárgyalást félbeszakították. Ítélelhozatal ma délelőttre maradt.

§ **Elítéltek egy betörőt.** A debreceni királyi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalták Kondora Sándor bűnpörét. Kondora Sándor és Fritz Dezső még a múlt év november 7-én betörték Reszegi Lajos tisztviselő lakásába és onnan 40 ezer korona értékű ruhaneműt loptak el. Fritz Dezsőt, aki katona, ezért a büntetésért a katonai hadbíró 3 évi börtönnel ítélte, míg a civil Kondora Dezsőt ma vont a felelősségre bűneiért a királyi törvényszék. A tegnap délelőtt megtartott törvényszéki főtárgyaláson Kondora Sándort lopás bűntettében bűnsnek mondták ki, s ezért 3 évi börtönnel ítélték. Az ítélet jogerős.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAFOT OLVAS!



SZINHÁZ.

Elszerzések. Május hónap az, amikor a színházaknál nagy a mozgolódás. Elékség van az egész vonalon, amelyet rendszeren a szerződések okoznak. Ilyenkor sokat beszélgetnek a színészek egymásról s ilyenkor nyilatkozik meg a színész is önzetlenül, tárgyilagosan az elmúlt forró estéről, a közönségről, a direktorról. Most is nagy élékség van a színházi igazgatóság irodájában. Jönnek-mennek a színészek, akikkel Kardoss direktor most is oly nyájasan beszél, épen úgy, mint mindig. De hát ezek dacára is vannak olyanok, akik máshova szerződtek el. Értesülésünk szerint **Buday Ilona** elszerződött a jövő szezorra. **Székelty Zizi**, a nagyon tehetséges naiva és **Turay Lenke** Székesfehérvárra távoznak. Egyelőre a jövő szezorra **Röcz Ada**, **Szalma Sándor** és **Nádossy István** szerződtek le Kardos társulatához.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Csütörtökön A., szombaton C. bérletben ül Baba kerül színre.

Pénteken bérletszünetben tisztviselést A mi falunk kerül színre.

Székely Szakáll művészarsulata ma tartja bucsulbadását az Apollóban, teljesen új műserral. A nagyszerű művészgyűjtést sokáig nem fogják elfelejteni.

Notredami toronyőre. Victor Hugó drámáját ma utoljára mutatja be az Aranybika mozi.
Falusi kislány Budapesten, ma utoljára az Urániában.

Nagyszabású kabaré a Vigaszínházban.

Pünkösd vasárnap és hétfőn jelennek
Dömötör Ilona a Királyszínház primadonája, Fenyő Emil filmművész, Tarkay Lóci, Persa Mima, Eadrei Jenő, Gonda Dezső, Fogoly Margit művészek, Jegyelővétel Springer József jegyirodájában könyvker. Piac-u.

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 10. Magyar hitel 1530, Osztrák hitel 560, Angel-Magy. bank 690, Leszámit. bank 748, Magy.-Olasz bank 307, Jelz. hitelbank 268, Keresk. bank 6850, Pesti hazai első 20500, Borsod-miskolci 2475.
Valuták: Napoleon 635-650, Angol font 150-175, Dollár 187-197, Francia frank 100-110, Márka 295-310, Lira 1030-1060, Osztr. korona 37-39 1/2, Rubel 60-70, Lei 325-335, Sokol 280-290, Svájci frank 3425-3520, Korona dinár 560-585, Frank dinár 560-585, Lengyel márka 22-26.
Devizák. Newyork 190-200, Amsterdam 6950-7150, Bukarest 325-329, Kopenhága 3550-3700, Kristiánia 3050-3200, London 785-970 1/2, Berlin 290-305, Olaszország 1020-1040, Páris 1610-1650, Prága 270-

285, Stockholm 4600-4800, Sváje 3475-3750, Pécs 34 1/2-36 1/2, Zágráb 140-155.

Zürichi zárótőzsde máj. 10. Berlin 852 1/2, Holland 200 1/2, Newyork 563, London 2242, Páris 4660, Milánó 2860, Brüsszel 4615, Kopenhága 101, Stockholm 132, Krisztiania 87, Madrid 78 1/2, Buenos-Aires 170, Prága 780, Budapest 285, Zágráb 412, Bukarest 930, Varsó 66, Bécs 130, Osztr. lebely. 105.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban veszi **Simon György**
DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Eladó
14 hold fekete homok szántóföld és kaszáló. Értekezni Arany János u. 57.

Koros Sándor
fűrészes
Károlyi-szabó utcában Piac-u. 60.
*aját kocsitól elegáns fűrészt
dínyók kaphatók

Molykár ellen
szörme és töltrubát megőrzését a legnagyobb biztonságban borsaktőző KOVÁRY és ALTMANN Piac-utca 42.

Makulatura 8t kilós
tételben kapható
lapunk kiadóhivatalában.

Bélyeggyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Eladó ház

Bauer-telepen, csinos kis családi ház 2 szoba, konyha melléképületek és 300 négyzetméter területtel azonnali átvételre eladó. **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Maróthy György-utca 19. sz. alatt.

A gyapjúkészletek szabadforgalma

A 2150-1921. M. E. számú kormányrendelet szerint mindenemű gyapjú és cserzett vagy nyersgyapjú, juh és báránybőrök gyapjas hulladéka is szabadon hozható forgalomba kivéve azokat a készleteket, amelyek az Áruforgalmi már bejelentettek, illetve megvételre felajánlottak. Mindennemű gyapjúkat az országból a pénzügyminiszter kivételi engedélyével szabad szállítani a rendelkezésben előírt módok szerint.

A rendelet a Budapesti Közlöny május 3-iki 99. számában jelent meg.

Debrecen, 1921. május 10.

Közélemezési ügyosztály.

10108-1921.

Versenyfárgyalási hirdetmény

Debrecen sz. kir. város tanácsa, a városháza és a Csokonai-színház külső homlokzatának javítására, festésére és az ezzel kapcsolatos munkák végzésére nyilvános árlejtést hirdet.

Írásbeli ajánlatok legkésőbb folyó évi május hó 24. napjának délelőtti 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be, később beadott távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Részletes feltételek a városi mérnöki hivatalnál (Rendőrségi palota, III. em. 106.) megtekinthetők.

Debrecen, 1921. május hó 6-án.

Városi tanács.

Eladó nyaraló

Nagyerdő alatt, Egyetem főbejárata mellett, szomben, téli-nyári lakásra alkalmas 2 szoba, nyitott és fedett veranda, meléképületekkel, park, jézú szivattyús kut, szőlő, gyümölcsösökkel eladó. **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Maróthy-u. 19.

METEOR MOZGÓBAN

Bocskay-tér.

Holnap máj. 12-én csütörtökön

A repülő lovas

Amerikai cowboydráma III. részben 24 felvonásban. 1-6. rész 8 felvonás.

Előadások kezdete d. u. 5, fél 7 és 9 órakor

Jegyelővétel szerdán d. e. 10 óráig.

Helyárak: P. 20, F. 16, I. 14, II. 10, III. 8 korona.

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

megnyitlik május 15-én

elsőrendű teljes pensio

50-60 Ké-ig Kaszino.

Felvilágosítással szolgál Menetjegyiroda (fürdőosztály) Budapest, V., Vigadó-tér 1.

Kérjen prospektust.

721-1-1921. szám.

Hirdetmény

A hajduböszörményi kir. járásbírósa közölni teszi, hogy Forgács Gáborné téglási lakos részéről a 28000-919. I. M. rendelet alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Forgács Gábor téglási volt lakos holtak nyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Dr. Lédig Jenő hajduböszörményi ügyvédet rendelte ki.

Tégláson néhai Forgács Gábor és Kiss Zsuzsanna szülők 1883. évben született Forgács Gábor (nős Kerekes Zsófiával) gyermekei kis-korú Forgács Gábor ingatlan vagyoni rendelkezés mint szakaszvezető az általános megőrzításkor a volt es. és kir. kir. 39-ik gyalogezredhez bevonult és az orosz háreterén 1915. évi június hóban Zemplénmegyében Oláhfalva mellett az ugynevezett Rózsadombon vérhasban elhalt.

Felhívja a kir. járásbírósa mindenkit, hogy abban az esetben, ha az eltűnt életben létező, tartózkodási helyéről, halálának, vagy eltűnésének körülményeiről, így különösen arról lenne tudomása, hogy az eltűnt a fentebb jelzett időn túl még életben volt, azt a hirdetmény.

nek a bíróságnál történt kifüggesztésétől számított 60 nap alatt jelentse be a kir. járásbírósnak, mert ellenkező esetben az egyébként kiderített tények alapján fog a holtak nyilvánítás kérdésében határozni.

Hajduböszörmény, 1921. márc. 19.

Korondy sk. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Kerekes Sándor s. tiszt

Társat keresek

2-300 ezer koronával 80%-ot jövedelmező import vállalatokhoz ajánlatokat „IMPORT” jellegre a kiadó továbbít.

A hajduböszörményi kir. járásbírósa.

728-1-1921. szám.

Hirdetmény

A hajduböszörményi kir. járásbírósa közölni teszi, hogy Legoza Sándorné Baji Julianna téglási lakos részéről a 28000-1919. I. M. rendelet alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Legoza Sándor téglási volt lakos holtak nyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Dr. Uzonyi György hajduböszörményi ügyvédet rendelte ki.

Tégláson Legoza Sándor és Szabó Julianna szülők 1887. évi aug. 28-án született Legoza Sándor (nős Baji Juliannával), gyermekei kis-korú Legoza Julianna vagyontalan 1914. évi megőrzításkor a debreceni volt es. és kir. 39. gyalogezredbe mint gyalogos bevonult és 1915. évi május hó 10-én az orosz fronton súlyosan megsebesült és azóta nyomtalanul eltűnt. Tábori postája száma 109. sz.

Felhívja a kir. járásbírósa mindenkit, hogy abban az esetben, ha az eltűnt életben létező, tartózkodási helyéről, halálának, vagy eltűnésének körülményeiről, vagy a holtak nyilvánítás szempontjából fontos egyéb körülményről, így különösen arról lenne tudomása, hogy az eltűnt a fentebb jelzett időn túl még életben volt, ezt a hirdetménynek a bíróságnál történt kifüggesztésétől számított 60 nap alatt jelentse be a kir. járásbírósnak, mert ellenkező esetben a bíróság az egyébként kiderített tények alapján fog a holtak nyilvánítás kérdésében határozni.

Hajduböszörmény, 1921. febr. 21.

Korondy sk. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Kerekes Sándor s. tiszt

Családi ház

Faragó-utca 6 szobás csinos kis ház villamos megállónál azonnali átvételre eladó. **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Maróthy György-utca 19. szám.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt

Import tüzfát és szenet

ajánlok május, június szállításra I. o. száraz bükkhasábfá 10.000 kgr. K 12.000. 6000 és 7200 Caloriás darabos kocka és diószén 10.000 kgr. K 28-34.000 fenti áram Debrecen állomáson.

Malmok, hivatalok, intézmények és tisztviselők tömegrendelésnél kedvezményben részesülnek. A nagyérdemű közönség saját érdeke most a nyár folyamán fizetős anyaggal ellátni magát, mivel a szállítási lehetőség biztosabb most mint a tél folyamán. Rendelések 5 q-tól feljebb naponként eszközölhetők Piac-u. 58. és Szoboszlói ut. I. **POLYANSZKY ORESZT** tüzfá és szénkereskedőnél.